Nr 327. Kraków, Piątek 18 Lipca 1913. Rok XXXII.

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOSI:

| | rocznie | półrocznie | kwartalnie | miesięcznie |
|---|---|---|---|---|
| w Krakowie | 24 koron | 12 koron | 6 kor. | 2 kor. |
| w Austro-Węgrzech: | | | | |
| z jednorazową przesyłką poczt. | 32 „ | 16 „ | 8 „ | 2 „ 70 h. |
| z dwurazową „ „ | 38 „ | 19 „ | 9 „ 50 h. | 3 „ 20 „ |
| w Państwie Niemieckiem | 36 „ | 18 „ | 9 „ | 3 „ |
| w innych państwach | 48 „ | 24 „ | 12 „ | 4 „ |

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy" w Krakowie. Nr. rach. poczt. Kasy Oszczęd. 857.484.

Redakcya: ul. Jagiellońska 19. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 1572.—Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Jagiellońska 8 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

# NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salamonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników A. Buchstab, ulica Karola Ludwika L. 21. — S. Sokołowski, ulica Jagiellońska 8. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu: He[illegible] Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 4.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.

Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.

Załączniki do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

# Tragedya Bułgaryi.

*(Telegr. „Nowej Reformy".)*

## Informacye wiedeńskie.

Wiedeń, 18 lipca.

Wczoraj obiegały tu pogłoski, że król bułgarski zwrócił się oficyalnie z prośbą o pośrednictwo Austryi w sprawie zastanowienia operacyj wojennych przez Rumunię.

„Wiener Allg. Zeitung" zaprzecza doniesieniu paryskiego „Figara", jakoby ambasador austryacki w Petersburgu przedsięwziął energiczne kroki u rządu rosyjskiego w sprawie zastanowienia operacyj wojennych przeciw Bułgaryi, gdyż Austrya nie chce dopuścić do zniszczenia Bułgaryi.

Powszechną uwagę zwraca nadzwyczaj wojowniczy artykuł organu ministerstwa wojny „Milit. Rundschau", który bardzo pesymistycznie osądza sytuacyę i wyraża obawy poważnych zawikłań.

Wiedeń, 18 lipca.

„Politische Corresp." donosi z Sofii, że nowy gabinet prawdopodobnie utworzony będzie pod przewodnictwem Radosławowa z obu stronnictw liberalnych i stambułowistów. W kołach bułgarskich istnieje nadzieja, że gabinet w celu zażegnania sytuacyi i nawiązania wszechstronnego pokojowego porozumienia, znajdzie poparcie wszystkich mocarstw, przyczem odnośnie do Rumunii liczą również na przyjazne usługi trójprzymierza. — Koła dyplomatyczne w Sofii uważają za bardzo prawdopodobne wystąpienie mocarstw dla umożliwienia szybkiego wstrzymania kroków nieprzyjacielskich. Co do ostatecznego załatwienia różnic między państwami bałkańskiemi, ogólnem jest przekonanie, że nastąpić to będzie musiało w drodze rozstrzygnięcia ogólno-europejskiego.

## Interwencya Austryi?

Paryż. Dzienniki tutejsze podtrzymują swe wiadomości o krokach przedsięwziętych przez ambasadora austryackiego w Petersburgu i twierdzą, że jest to początek interwencyi austryackiej w sprawie wojny bałkańskiej. Dzienniki wyrażają przytem obawę, czy interwencya ta nie wywoła komplikacyj.

## Prawdopodobieństwo konferencyi europejskiej.

Petersburg. Jak donosi „Rjecz", zamierzone pośrednictwo Rosyi uważać należy za udaremnione. Coraz więcej zyskuje prawdopodobieństwa konferencya europejska, chociaż Rosya nieprzychylnie odnosi się do tego projektu. „Rjecz" ostrzega zwycięzców przed stawianiem zbyt wygórowanych warunków.

Dziennik występuje też ostro przeciw Austryi, którą nazywa „niebezpieczeństwem grożącem pokojowi europejskiemu. Zachowanie się Austryi jest także groźnem dla Serbii i Grecyi. — Austrya może groźbami dyplomatycznemi wyrządzić obecnie Serbii wielkie szkody, niż to uczyniła Rumunia Bułgaryi.

## Za Rosyą i przeciw Rosyi.

Sofia. W gmachu sobrania odbyła się konferencya, w której wzięli udział przywódcy opozycyi, jakoteż prezydent ministrów Danew, który ostrzegał przed zerwaniem z Rosyą, lub przed prowokowaniem Rosyi. Natomiast Genadjew oświadczył, że tylko bezwzględny zwrot przeciw Rosyi może jeszcze Bułgaryę uratować. — Chwilowo najwięcej prawdopodobieństwa utworzenia gabinetu ma przywódca demokratów Malinow, który jednak natrafia na wielkie trudności.

## Interwencya na korzyść Bułgaryi.

Paryż. U ministra spraw zagranicznych Pichona odbyło się wczoraj przyjęcie dyplomatów, na którem, jak się zdaje, przyszło między ambasadorami do porozumienia celem interwencyi zarówno w Konstantynopolu, jak i w Bukareszcie, w Atenach i Belgradzie na korzyść Bułgaryi.

## Propozycye Rosyi.

Sofia. Wczorajsza Rada gabinetowa odbyła się znowu w obecności wszystkich przewódców partyj opozycyjnych. — Jak zapewniają z kompetentnej strony, zaproponowała Rosya, aby premierzy bałkańskich państw prowadzących wojnę, zebrali się na konferencyę w Niszu, celem narady nad zawieszeniem broni a względnie, aby bezpośrednio rokować nad zawarciem pokoju. Uważają to za odmówienie pośrednictwa i z tego powodu panuje przygnębienie.

## Za dalszą wojną.

Sofia. Stambułowiści urządzają wielkie wiece, na których domagają się dalszej wojny.

## Bułgarya do Rumunii.

Sofia. Król Ferdynand zwrócił się telegraficznie do króla Karola rumuńskiego z zawiadomieniem, że rząd bułgarski gotów jest rozpocząć rokowania z Rumunią o zawarcie pokoju na podstawie warunków rumuńskich.

## Odcięta od Europy.

Sofia. Od trzech tygodni jest Bułgarya zupełnie odcięta od ruchu pocztowego z zachodnią Europą.

## Korzystne ataki Bułgarów.

Sofia. (Ag. bul.) Wojska serbskie, które wtargnęły na terytoryum bułgarskie, zostało wczoraj zaatakowane i wyparte w kierunku Vlasiny.

Sofia. (Ag. bul.) Próby Greków wyparcia lewego skrzydła bułgarskiego spełzły na niczem. Atak został przez straż przednią bułgarską odparty. Bułgarom udało się zadać Grekom wielkie straty.

## Trudności w utworzeniu gabinetu.

Sofia, Do wczoraj wieczora nie udało się utworzyć gabinetu, złożonego z przedstawicieli wszystkich stronnictw, także socyalistycznego i agrarnego. — Mimo to uważają, że będzie to możliwem.

## Pochód Rumunów.

Wiedeń. Następująca depesza nadana w Sofii 15 b. m. nadeszła tu wczoraj:

Rumuńska piechota obsadziła Balczik, Dobrucz i Tuktrakan. Rumuńska kawalerya obsadziła dziś rano wieś Sachowo między Tuktrakan i Ruszczukiem. Rumuńskie wojsko nie spotkało nigdzie oporu, lecz przeciwnie wszędzie przyjęły je władze administracyjne. Wielu Bułgarów ucieka z terytoryów zajętych przez Rumunów w głąb krajn. Dotąd przybyło 3000 jeńców serbskich do Sofii, którzy znaleźli podobnie życzliwe przyjęcie, jak przedtem tureccy.

Bukareszt. Lądowanie wojsk rumuńskich na terytoryum bułgarskie odbywa się w dalszym ciągu pod osłoną floty. We wszystkich miejscowościach obsadzonych przez Rumunów zaprowadzono władze rumuńskie. Dotąd nie przyszło nigdzie do starcia z Bułgarami.

Paryż. Z Bukaresztu donoszą, że Rumuni obsadzili miejscowość Meza, oddaloną o 10 godzin drogi od Sofii.

## Bitwa pod Vronti.

Ateny. (Agencya ateńska). Bitwa, którą wczoraj stoczono w okolicy Vronti, zakończyła się zupełnym odwrotem nieprzyjaciela. Koło Vronti usiłowały wykonać atak trzy bataliony, posługując się bombami, jednak ze stratami wyparto je, a wzgórza poniżej Vronti zostały przez Greków zajęte. Nieprzyjaciel, poniósłszy wielkie straty, cofnął się w nieporządku do Kerakoej. Straty Greków są nieznaczne. Także z centrum Greków donoszą o cofaniu się nieprzyjaciela.

## Na linii Enos Midia.

Konstantynopol. Urzędownie donoszą: Wojsko tureckie przybyło do linii Midia Enos, gdzie po obsadzeniu Midii, Sarai, Karistian, Seidler, Muradi, Malgara, Keszan i Enos zatrzymały się.

## Powrót ze Skoplje.

Salonika. Przybył tu z powrotem premier Venizelos.

Belgrad. Okoliczność, że premier Pasicz nie, jak donoszono, już w nocy powrócił do Belgradu, dała powód do pogłosek, że w podróży powrotnej prawdopodobnie w Niszu zjechał się z pośrednikami bułgarskimi. O przebiegu onegdajszej konferencyi w Skoplje prócz ogłoszonego komunikatu nic nie wiadomo.

## Dwa oświadczenia Greya.

Londyn. W Izbie gmin dep. Buxton, zapytał, czy przekroczenie przez Turków linii Midia-Enos nie pozostawałoby w sprzeczności z oświadczeniem Greya z przed kilku dni.

Sekr. Akland oświadczył imieniem Greya: Obstaję przy tem, co powiedziałem 14 b. m. Co do ruchu armii tureckiej nie posiadam autentycznych wiadomości.

Dep. Guiness domagał się zwołania międzynarodowej konferencyi co do okrucieństw, popełnionych przez Serbów i Greków.

Grey odpowiedział, że czytał, iż Bułgarya domagała się w tym kierunku interwencyi, nie otrzymał jednak informacyi wprost od Bułgaryi. Wątpliwem jest, czy mocarstwa chciałyby się tą sprawą zająć.

## Kronika wojenna.

Sofia. Przybył tu węgierski oddział sanitarny, przyjęty przez reprezentantów władz.

* * *

Sofia. (Ag. bułg.). Po wyparciu kolumny serbskiej, która wtargnęła 20 klm. w głąb Bułgaryi i nawet obsadziła miasteczko Bosiliegrad, skonstatowano, że 12 b. m. major 3 batalionu serbskiego Arsenievicz kazał 4 oficerów bułgarskich, jakoteż jednego podoficera i jednego żołnierza rozstrzelać. Zwłoki rozstrzelanych pochowano w mieście. Dnia poprzedniego 10 żołnierzy bułgarskich, których zaskoczono w Bosiliegradzie, zmasakrowano w oczach ludności. Przy zajęciu Uzen Bułgarzy znaleźli w rowach wykopanych przez Serbów zwłoki trzech dziewcząt bułgarskich w wieku 15 lat, pohańbione i zamordowane przez Serbów. Podobne okrucieństwa zgłaszają z innych miejscowości obsadzonych przez Serbów.

* * *

Salonika. Wojsko bułgarskie, które uciekło z Lachany, ujęło w Demirhasan 104 notablów, arcybiskupa i trzech księży i zmasakrowało ich. 80 osób między temi 2 kobiety i 2 dzieci zginęło, a 2 odniosło rany od pchnięć bagnetem. Arcybiskupowi i 3 księżom wykłuto oczy i odcięto ręce. Kilka kobiet i dziewcząt shańbiono. Wiele domów i sklepów obrabowano.

* * *

Berlin. „Voss. Zeitung" ogłasza następującą informacyę, otrzymaną z poselstwa bułgarskiego: Grecka artylerya ostrzeliwała koło dworca Demir Hissar znajdujący się tam lazaret, mimo że wywieszona była na nim chorągiew Czerwonego Krzyża. Większa część osób z personalu sanitarnego została zraniona, inni uciekli. Wielu rannych zostało zabitych.

* * *

Konstantynopol. W sprawie pogłosek o zajściach w Rodosto donosi urzędowe sprawozdanie: Kiedy oddziały straży przedniej tureckiej obsadziły Rodosto, kilkunastu Ormian, służących w żandarmeryi bułgarskiej i kilkunastu żandarmów bułgarskich dało strzały. Przyszło do starcia, w ciągu którego kilku żandarmów zabito. Wśród ludności cywilnej niema ofiar.

Konstantynopol. Z polecenia wielkiego wezyra udaje się torpedowiec turecki do Rodosto, celem zbadania doniesień o rzezi Ormian. Bułgarski gubernator w Rodosto, urzędnicy i kilku żandarmów zostało uwięzionych. W Rodosto zamianowano tureckiego gubernatora.

* * *

Ateny. „Hestia" donosi, że w zajętej przez Greków miejscowości Melenikon znaleziono w katedrze wielki skarb, składający się z rozmaitych starych kosztowności, starych koron, krzyżów i t. d., pochodzących jeszcze z czasów bizantyjskich.

# Katastrofa balonowa.

*(Telegr. „Nowej Reformy".)*

Berlin. Wieczorne dzienniki przynoszą obszerne sprawozdania o wypadku, jaki wydarzył się wojskowemu okrętowi powietrznemu „Schuetter Lanz". Okręt przybył we wtorek z Królewca na stary plac ćwiczeń w Pile. Przytwierdzono go kotwicami do ziemi, a tymczasem z Berlina miał być nadesłany gaz. Ponieważ padał silny deszcz, musiano prace około balonu przesunąć na wczoraj przedpołudnie. 250 żołnierzy piechoty zmieniając się, trzymało balon. Wskutek wielkiego słońca gaz się w osłonie rozszerzył i osłona, która jeszcze onegdaj silnie naciskała na gondolę i jedną z nich uszkodziła, zupełnie się wyprostowała. Tuż przed godz. 11 przed południem tylna część balonu porwaną została przez północno-zachodni wiatr i rzuconą na wysokość około 30 metrów.

Większość żołnierzy ze strachu puściła sznury, a zajęci w gondolach robotnicy powyskakiwali, wówczas balon z wielką chyżością wzniósł się w górę, porywając słabo tkwiące kotwice. Dwóch żołnierzy, którzy jeszcze trzymali sznury, zostało porwanych w górę. Jeden z nich spadł z wysokości 30 metrów i tak się potłukł, że w stanie beznadziejnym odstawiono go do szpitala, drugi zaś, jak się zdaje, dopiero w wysokości około 300 metrów stracił przytomność i spadł, zabijając się na miejscu. Balon przez godzinę prawie wznosił się nad miastem Piłą, poczem począł spadać. W końcu zleciał, zrywając wszystkie druty telefoniczne w okolicy, na grupę drzew. Podczas spadania przednia i tylna część balonu wbiły się w ziemię, podczas gdy środnia wniosła się w powietrze. Balon, który został zakupiony w lipcu 1913 roku przez rząd, jest zupełnie zniszczony.

# Konferencye polityczne w Wiedniu.

*(Telefonem).*

Wiedeń, 18 lipca.

Namiestnik Korytowski konferował wczoraj z prezydentem ministrów i z posłem Kost Lewickim. Konferencye te mają dotąd charakter tylko informacyjny, a wejdą w stadyum decydujące dopiero w drugiej połowie sierpnia. Po urodzinach cesarskich namiestnik Korytowski przybędzie ponownie do Wiednia, dokąd prawdopodobnie przybędą także przywódcy stronnictw polskich i ruskich. Rząd na razie nie ma zamiaru przedkładania własnego projektu reformy wyborczej. Dopiero gdyby stronnictwa nie mogły się zgodzić na żaden projekt, rząd wystąpi ze swemi propozycyami.

Prezes Koła polskiego dr Leo konferował wczoraj z namiestnikiem Korytowskim, z ministrem Długoszem i z innymi członkami gabinetu w sprawach galicyjskich.

# Narodowo-ludowi.

*(Telefonem).*

Lwów, 18 lipca.

Wczoraj odbywały się w gmachu sejmowym narady posłów narodowo-demokratycznych i chrześcijańsko-ludowych. W obradach wzięło udział 14 posłów, a czterech usprawiedliwiło swoją nieobecność. Zebrani uchwalili utworzyć wspólny klub sejmowy pod nazwą narodowo-ludowego. Do prezydyum tego klubu wybrano: dr Głąbińskiego, hr. Skarbka i Zamorskiego. Do komisyi parlamentarnej wybrano: Jabłońskiego i ks. Wolanina. Uchwalono następujące rezolucye:

1) Związek narodowo-ludowy uważa za konieczne i pierwsze zadanie nowego Sejmu jaknajrychlejsze uchwalenie sprawiedliwej dla obu narodów kraj zamieszkujących i na szerokich demokratycznych podstawach opartej sejmowej ordynacyi wyborczej.

2) Związek postanawia wnieść samoistny projekt oparty na zasadzie katastru narodowego.

3) W nowej ordynacyi wyborczej sejmowej powinny znaleść zastępstwo także sfery rękodzielnicze, robotnicze i nauczycielstwa ludowego.

4) Związek wzywa miarodajne czynniki, aby w interesie rychłego załatwienia reformy wyborczej starały się przedewszystkiem doprowadzić do porozumienia wszystkich polskich stronnictw i wyraża życzenie, aby rokowania te były prowadzone w kraju, a nie w Wiedniu.

5) Związek domaga się stanowczo, aby równolegle ze sprawą reformy wyborczej załatwiono ważne i niecierpiące zwłoki sprawy, jak budżet krajowy, regulacyę płac nauczycielskich, budowę szkół, zmianę ustawy gminnej, regulacye rzek, budowę kolei i t. d.

6) Związek przyjmuje do wiadomości interwencyę swoich posłów u namiestnika w sprawie klęsk elementarnych i wzywa prezydyum do energicznej akcyi w tym kierunku.

7) Związek stwierdza, że wybory odbyły się tu i ówdzie nie w myśl okólnika namiestnika i dlatego domaga się, aby w nowej ordynacyi wyborczej zagwarantowana była czystość wyborów.

8) Związek wyraża nadzieję, że wobec ogólnej opinii za najrychlejszem załatwieniem reformy wyborczej wobec groźnego ekonomicznego położenia kraju wszystkie stronnictwa szczerze i zgodnie zechcą załatwić reformę wyborczą i przyczynić się do zapewnienia Sejmowi owocnego i spokojnego przebiegu obrad.

# Katastrofa powodzi.

Kraków, 18 lipca.

Chwilowe wypogodzenie, które pozwoliło cieszyć się nadzieją, że przecież deszcze ustaną, minęło niestety bardzo szybko. Wczorajsze popołudnie przyniosło całe potoki deszczu, który nawiedził w ulewnej formie nietylko Kraków, ale cały szereg miejscowości w kraju. Szczególniej ucierpiały okolice górskie, gdzie wezbrane wskutek bezustannych opadów potoki górskie powyrządzały wielkie szkody.

Między Nowym Targiem a Laskiem nastąpił wylew, również i między Mszaną Dolną a Zarytem potoki górskie wezbrały i przerwały komunikacyę. Pomiędzy Rytrem a Piwniczną zerwany został most. Koło Wierchomli, miejscowości położonej za Piwniczną w kierunku Żegiestowa usunęła się skała, podmulona przez wodę.

Komunikacya z Krynicą przerwana.

Wczoraj obiegała również po Krakowie wieść, że w Rabce wylała Raba i potok Poniczanka. Wskutek wylewu zerwane zostały mosty, a cała wieś zalana wodą. Wylew zagraża również zakładowi.

Wiadomości tej nie mogliśmy jednak stwierdzić z powodu braku połączenia telefonicznego, bo mimo katastrofy powodzi w Rabce tamtejszy urząd pocztowy urzędował tylko do godziny 6!! Faktem jest, że pociąg z Zakopanego, który przychodzi o 11 w nocy, wczoraj nie przyszedł. W jego miejsce wyszedł pociąg ze Suchy.

Z powodu wiadomości o wylewach i przerwach w komunikacyi, wyjechał wczoraj o godz. 12 w nocy wicedyrektor kolei Szlachtowski do Zarytego, celem sprawdzenia szkód wyrządzonych przez wezbrane wody oraz celem wydania odpowiednich zarządzeń.

*(Telegr. „N. Reformy").*

Chabówka, 18 lipca.

Z Rabki donoszą, że wylew Raby jest dość silny. Woda uszkodziła podobno most, tak, że komunikacya między miasteczkiem a zakładem utrudniona. Kilka domów stoi pod wodą.

Nowy Targ, 18 lipca.

Wczoraj po południu o godz. 5 Czarny Dunajec zaczął gwałtownie wzbierać. W ciągu niespełna 15 minut woda wystąpiła z brzegów, zagrażając miastu powodzią. Mieszkańcy pouciekali z domów. Wkrótce Dunajec rozlał się w okamgnieniu na ogromnej przestrzeni, zalewając całą część miasta pod kościołem św. Anny, oraz dzielnicę na t. zw. Kowańcu. Mieszkańcy wynosili z mieszkań meble i t. d.

Z pierwszą akcyą ratunkową pospieszyła straż pożarna i kilka oddziałów artyleryi. Niestety akcya ta okazała się wobec rozszalałego żywiołu bezskuteczną.

Także część miasta położona na prawym brzegu Dunajca aż do mostu betonowego została zalana. Na Dunajcu widać było co chwila płynące stosy porwanego drzewa, płoty, a nawet całe domy. Szkoda ogromna.

Wiadomości, jakie nadeszły do godz. 6 wieczorem z Witowa, Czarnego Dunajca, Długopola, Ludzmierza są wprost przerażające. Klęska ogromna, ludności grozi nędza głodowa. Przyczyną tej strasznej katastrofy jest oberwanie chmury, które miało nastąpić między godziną 3 a 5 po południu w okolicy Witowa, Czarnego Dunajca i Odrowąża.

Komunikacya kolejowa między Chabówką a Nowym Targiem przerwana w dwóch miejscach. Wczoraj po południu nie odszedł do Krakowa z Nowego Targu ani pociąg pospieszny, ani osobowy. Podróżni, którzy wyjechali wczoraj z Zakopanego o godz. 4 i 6 po południu musieli o godz. 10 wieczorem powrócić do Zakopanego.

Komunikacya między Chabówką a Nowym Targiem utrzymana jest za pomocą furek.

Oświęcim, 18 lipca.

Z powodu ustawicznych deszczów Soła znowu wzbiera i grozi ponownym wylewem. Sytuacya jest bardzo poważna. — Poprzedni wylew i ciągłe deszcze wyrządziły w całym powiecie ogromne szkody.

Lwów, 18 lipca.

Wczoraj po południu szalała nad miastem silna burza. Dolna część miasta została zalana. W kilkunastu ulicach woda stała na metr wysoko. Wszystkie suteryny pozalewane.

Piorun uderzył w wóz tramwajowy i spalił przewody.

Cieszyn, 18 lipca.

Wczoraj nastąpiło tu oberwanie chmury, które spowodowało wylew okolicznych potoków. Trzy przedmieścia stoją pod wodą.

Karwin, 18 lipca.

Oberwanie się chmury spowodowało szkody na $1^1/_2$ miliona koron. W Karwinie musiano mieszkania kilkunastu rodzin delogować. Dwie pobliskie miejscowości stoją pod wodą. — Zasiewy zupełnie zniszczone.

---

Z krakowskiej dyrekcyi kolei otrzymujemy następujący komunikat:

Ruch pociągów na przestrzeni Chabówka—Zakopane został z powodu wylewów między Nowym Targiem a Laskiem wstrzymany na 24 godzin.

Również z powodu wylewów między Zarytem a Mszaną Dolną został ruch pociągów na tej przestrzeni na trzy dni wstrzymany. Podróżni z Krakowa mogą dojeżdżać tylko do Chabówki, względnie do Rabki.

# Regulacya wylotu ulicy Wolskiej.

Kraków, 18 lipca.

Celem uzyskania podstawy dla ustalenia regulacyi wylotu ulicy Wolskiej i sposobu rozbudowania okolicznych miejskich gruntów, jakoteż sposobu zużytkowania toru wyścigowego, oraz zużytkowania błoń miejskich w przeważnej części na cele publiczne, rozpisuje gmina miasta Krakowa publiczny konkurs dla techników i artystów polskich.

Praca ma dać szczegółowy obraz dla ukształtowania:

1) Dzisiejszego wylotu ulicy Wolskiej w miejscu krzyżowania się z aleją Zygmunta Krasińskiego i aleją Mickiewicza i w miejscu, gdzie ona rozgałęzia się w aleję 3-go Maja ku parkowi Jordana i, gdzie stanie się początkiem nowego jej przedłużenia wprost ku kopcowi Kościuszki względnie wprost do nowo założonego mostu żelaznego na nowo uregulowanej Rudawie.

2) Regulacyi i sposobu rozbudowania: a) gruntów miejskich pofortyfikacyjnych ograniczonych: od wschodu aleją Mickiewicza, od północy przedłużoną wprost ku zachodowi ulicą Czyetą; od zachodu parkiem Jordana; od południa aleją 3-go Maja. b) gruntów miejskich pofortyfikacyjnych ograniczonych od wschodu aleją Krasińskiego; od południa przedłużoną ulicą Smoleńsk; od zachodu gruntami prywatnemi i łąką PP. Norbertanek.

3) Sposobu zużytkowania błoń miejskich w przeważnej części na cele publiczne i zużytkowania gruntów miejskich po torze wyścigowym.

Rozwiązanie tych zadań nie może być ideowem, ale winno uwzględnić przedewszystkiem możność finansową miasta i dać zarządowi gminy wyraźne wskazówki dla zapoczątkowania gospodarki na wspomnianych gruntach z pożytkiem realnym dla obecnego i przyszłego rozwoju miasta. Przy rozpoznawaniu powyższego zadania należy uwzględnić:

1) Zatwierdzoną regulacyę i parcelacyę gruntów pofortyfikacyjnych między ulicą Zwierzyniecką a przedłużoną ulicą Smoleńsk.

2) Ulice w dzielnicy III i w południowej części dzielnicy IV, ich obecne i przyszłe znaczenie w rozszerzonem mieście, a przedewszystkiem znaczenie ulicy Wolskiej, leżącej na pograniczu tych dwóch dzielnic, bliskość szczupłego budynku „Sokoła" przy ulicy Wolskiej i Retoryka, zakładów przy alei Mickiewicza, szkoły przemysłowej, weterynaryi, agronomii, wreszcie mającej powstać akademii górniczej, przyczem się zauważa, że szerokość alei Mickiewicza, uchwalona przez Radę miejską, wynosi około 50 m.

3) Położenie parku Jordana i jego znaczenie dla miasta.

4) Znaczenie dzisiejsze alei Trzeciego Maja i błoń miejskich.

5) Dzielnice XII, XIV i XV.

6) Przełożoną Rudawę z jej ochronnemi wałami i jej mostami, położenie dzielnicy Zwierzyniec na stoku wzgórza św. Bronisławy, a co najważniejsze sam bardzo wysoko, bo około 120 m. ponad poziom Rynku krakowskiego położony Kopiec Kościuszki, punkt, leżący na osi ulicy Wolskiej.

7) Położenie Woli Justowskiej i Skał Panieńskich.

8) Koryto opuszczone starej Rudawy, biegnące wzdłuż toru wyścigowego, które może otrzymywać około 1 m. sześc. wody na sekundę ze zregulowanego nowego koryta Rudawy, a które w dzisiejszym stanie jest recypientem wód opadowych w dzielnicy XIV, XV, XVI, XVII i części zlewni północno-zachodniej, położonej między działem wód Sudołu, drogą bronowicką a trasą zregulowanej Rudawy.

*

Rozpisany konkurs żąda:

1) **Ogólnego projektu** (na planie w skali 1:2880) uregulowania terytoryum zamkniętego: od północy przedłużoną ulicą Czystą; od zachodu granicą gruntów prywatnych położonych poza własnością miejską, stanowiącą dzisiejszy tor wyścigowy i ulicą Piastowską między przełożoną Rudawą a aleją Trzeciego Maja; od południa granicą dawnego Półwsia Zwierzynieckiego; południową granicą łąki Norbertańskiej i przedłużeniem ulicy Smoleńsk na przestrzeni gruntów pofortyfikacyjnych, a od wschodu aleją Krasińskiego i Mickiewicza względnie dzielnicą III. i IV. Nadto zauważa się, że:

Park Jordana należy odpowiednio rozszerzyć w stronę zachodnią na tor wyścigowy. Rozszerzenie alei Trzeciego Maja uwzględnić winno wielkomiejskie potrzeby komunikacyjne i spacerowe. Ulica Krupnicza ma być przedłużoną do parku Jordana. Przy kreśleniu projektów baczną uwagę zwrócić należy na kwestyę dobrych i najkrótszych połączeń komunikacyjnych między dzielnicami południowemi (XII—XIII) a północnemi (XIV i XV). Dzisiejszą ulicę Wolską należy przedłużyć ku mostowi na przełożonej Rudawie, zatrzymując stale dla jej osi Kopiec Kościuszki. Ulicę Piastowską traktować należy jako przyszłą aleję obwodową. Rzeczą wreszcie wielkiej doniosłości dla gminy miasta Krakowa jest zaprojektowanie na rzeczonych terytoryach: 1) nowego boiska dla Sokoła, placów sportowych i placów dla zabaw, 2) pływalni miejskiej, 3) o odpowiedniej wielkości ślizgawki.

2) **Planu szczegółowego** w skali 1 do 1000.

3) **Sprawozdania**, które ma zawierać krótkie opisanie i uzasadnienie projektu.

**Nagród będzie trzy**: 4000, 2000 i 1000 koron. — Przy ocenianiu projektów zwróci się przedewszystkiem uwagę na rozwiązanie zadania, które złączy piękno z prawdziwą użytecznością. Oprócz nagród przeznacza się 1500 koron na ewentualne zakupno projektów. — Jury służy prawo łączenia nagrody I z II i rozdania dwóch równorzędnych nagród po 3000 koron. Uchwała odnośna musi zapaść większością co najmniej trzech czwartych obecnych sędziów na posiedzeniu.

Odnośne wnioski, dotyczące tego konkursu, zatwierdzi Rada m. Krakowa na posiedzeniu poniedziałkowem.

# Kronika.

Kraków, piątek 18 lipca.

**Kalendarzyk kościelny**: Szymona z L. i Kamilla.

**Kalendarzyk astronomiczny**: Wschód słońca o godz. 3 min. 52; zachód o godz. 7 m. 39' długość dnia godzin 15 min. 47.

**Prognoza stacyi meteorologicznej w Wiedniu**: Przeważnie pochmurnie, chłodno, mierne wiatry.

**Opera i operetka lwowska w Krakowie**: „Ewa".

**Zebranie właścicieli samochodów** w sprawie zawiązania sekcyi samochodowej przy krajowym Związku turystycznym w sali posiedzeń Izby handlowej i przemysłowej o godz. 5 po południu.

**Wystawa obrazów i rzeźb** w Towarzystwie Przyjaciół sztuk pięknych (plac Szczepański).

**Kinoteatr Towarzystwa Szkoły ludowej** (ul. Podwale 6) przedstawienia w dnie powszednie od godz. 4·30 po południu do 11 wieczorem. W niedziele i święta od godz. 3 do 11 wieczorem.

**Wystawa przemysłowa** w domu Towarzystwa technicznego (ul. Straszewskiego l. 28).

**Biuro Związku artystów** (sprzedaż obrazów i rzeźb) otwarte codziennie od godziny 10—1 i od 4—5, w niedziele i święta od godziny 12—1, ulica Bracka l. 6, dom „pod Medusą".

**Rada m. Krakowa** odbędzie dwa ostatnie przedwakacyjne posiedzenia w najbliższy poniedziałek i wtorek. Na porządku dziennym: Wniosek w sprawie dróg dojazdowych do nowego dworca; dodatek drożyźniany dla urzędników i służby; konkurs na regulacyę ulicy Wolskiej; przystąpienie do Towarzystwa fabryki cukru w Bieńczycach; sprawy wystawy architektonicznej w r. 1912; budowa szkół w Dębiu, Łobzowie, Płaszowie; rozszerzenie etatu praktykantów kancelaryjnych magistratu; regulacya ulic; regulamin komisyi gruntowej; wnioski w sprawie rozpoczęcia budowy pawilonów sanitarnych; sprawy targowe i rzeźni miejskiej; sprawy osobiste i nominacye.

**Koncesya na aptekę.** Namiestnictwo nadało prawomocnie magistrowi farmacyi Stefanowi Mikołajowi Adamowi 3 imion Rydlowi koncesyę na aptekę publiczną przy ul. Retoryka (róg Wolskiej) w Krakowie.

**Krakowski klub cyklistów** i motorzystów urządza w niedzielę 20 b. m. wycieczkę do Czerny obok Krzeszowic. Zbiórka przed lokalem klubu ulica Loretańska l. 6 o godz. 8 i pół rano, wyjazd o g. 9 rano. Dla rodzin członków mających chęć wziąć udział w wycieczce, wyjazd pociągiem o g. 1·57 w południe, powrót o g. 9 wieczór.

**Kółko rolników.** — Na walnem zgromadzeniu „Kółka rolników W. J." w Krakowie d. 19 czerwca 1913 r. obrano wydział stow. na rok administr. 1913/14 następujący:

Prezesem wybrany został Władysł. Michałowski, wiceprezesem Tomasz Szalewicz, sekretarzem Hektor Komorowski, skarbnikiem Wład. Kobylański, bibliotekarzem I. Wacław Maleński, bibliotekarzem II. Antoni Czornecki.

W skład komisyi rewizyjnej weszli: Stanisław Brochocki, Tadeusz Madler i Jan Karłowski.

**Budowa gmachów sądowych.** Z Wiednia otrzymujemy wiadomość, że ministerstwo robót publicznych zezwoliło na rozpoczęcie budowy gmachów dla sądu obwodowego w Tarnowie, tudzież dla sądów powiatowych w Bóbrce, Podwołoczyskach i Frysztaku, dzięki czemu znów znaczna liczba robotników z przemysłu budowlanego znajdzie zajęcie.

W celu rychłego rozpoczęcia tych budowli, w najbliższym czasie rozpisana będzie licytacya ofertowa, a decyzyę o wyniku poweźmie namiestnictwo na mocy upoważnienia ministerstwa.

# Telegramy

z dnia 18 lipca.

**Wiedeń.** Wczoraj umarł tu znany poseł antisemicki, mechanik, Ernest Schneider.

**Paryż.** Z Nancy donoszą, że student medycyny Collet, który 18 czerwca znieważył Niemców z Alzacyi, skazany został na 14 dni aresztu i 300 franków grzywny.

**Londyn.** Komendant artyleryi Hewston podczas wzlotu próbnego spadł z wysokości 100 stóp i na miejscu się zabił.

## Żądania Rusinów.

**Lwów.** „Diło" w długim artykule p. t. „Rachunek bez gospodarza" polemizuje z artykułami dzienników podolskich i wszechpolskich, oświadczając, że nie wolno przejść do porządku dziennego nad tem, iż klub ruski wzrósł z 12 na 31 posłów. Fałszywem jest też stanowisko, jakoby najpierw miały się porozumieć stronnictwa polskie, a później miały narzucić swoją wolę klubowi ruskiemu. W r. 1910 było tak samo. Stronnictwa polskie porozumiały się między sobą, ale klub ukraiński nie zgodził się wówczas na propozycye tych stronnictw, które musiano zmienić. Tak samo będzie i teraz. Rusini mogą pozwolić na bankructwo autonomii krajowej, bo to jest autonomia polska.

## Posłuchanie Berchtolda.

**Ischl.** Wczorajsza audyencya Berchtolda u cesarza trwała blisko godzinę. Przed posłuchaniem hr. Berchtold pracował długi czas, poczem z całym stosem aktów udał się do cesarza. Po audyencyi hr. Berchtold połączył się telefonicznie z ministerstwem spraw zagranicznych w Wiedniu, gdzie zasięgał informacyj. Po południu odjechał do Wiednia.

## Powiększenie rekruta w Austryi.

**Wiedeń.** We wrześniu nastąpi podwyższenie kontyngentu rekruta w Austryi, chociaż nie w takich rozmiarach, jak poprzednio doniesiono, t. j. nie o 60000, tylko o 25.000 ludzi.

## Bankructwo Czech.

**Wiedeń.** Bawiący tu namiestnik czeski ks. Thun konferował z prezydentem ministrów i ministrem spraw wewnętrznych w sprawie sytuacyi w Czechach.

Wydział krajowy czeski rozpoczął nowe rokowania z różnemi instytucyami finansowemi o pożyczkę. Jeżeli pożyczki tej nie dostanie, nie będzie mógł 1 sierpnia wypłacić nauczycielom i urzędnikom pensyj. Wszystkie instytucye krajowe odmówiły udzielenia pożyczki, wobec czego referent finansowy Wydziału krajowego zwrócił się z tą sprawą do instytucyj angielskich.

## Z polityki węgierskiej.

**Budapeszt.** Prezydent Sejmu węgierskiego rozpoczął rokowania z opozycyą, celem skłonienia jej do powrotu do Sejmu. Ma nastąpić w tym celu reforma nowo utworzonej straży parlamentarnej, która ma stracić charakter wojskowy.

## Francuskie sprawy wojskowe.

**Paryż.** Izba dep. uchwaliła wciągnięcie do linii w drugiej połowie listopada popisowych roku 1913.

## Program floty angielskiej.

**Londyn.** W Izbie gmin lord Churchill przedłożył program budowy okrętów. W exposé wspomniał o stosunkach angielsko-niemieckich i zaznaczył, że swoich poprzednich oświadczeń zmieniać nie potrzebuje. Co do Morza Śródziemnego, we Włoszech i w Austryi podobno powstał nowy program, ale są to na razie tylko pogłoski.

## Rewolucya w Chinach.

**Szanghai.** (Niem. Tow. kabl.) Prowincye Kiangsi, Kiangsu, Anhuj i Hunan ogłosiły swą niezależność od Pekinu. Zdaje się, że i Mandżurya nie jest pewną. W Kantonie na razie panuje spokój, tożsamo w Szanghaju.

**Szanghai.** (B. Reutera). Bunt w Jangestal rozszerza się. Właściwym sprawcą ruchu w Nankinie jest były wicekról Kantonu Sent Szung Suan. W Szanghaju cały ruch kupiecki wstrzymany.

## Zamordowanie niemieckiego konsula?

**Berlin.** „Nordd. Allg. Ztg." pisze: Doniesienie biura Reutera z Pekinu, jakoby konsul niemiecki w Nankinie został przez powstańców zamordowany, dotąd się nie potwierdza.

E. FILPOTTS.

# FINANSISTA.

(Z angielskiego).

(Ciąg dalszy.)

Jeżeli kto ma finansowe zacięcie, ten odrazu zrozumie, że było tu doskonałe pole do finansowej operacyi. Z jednej strony mały Mann, zawsze bez grosza w kieszeni, a za to z całą masą nagród z końcem każdego roku, z drugiej strony Prothero, nie wiedzący, co to znaczy pusta portmonetka, a mający jeszcze mętniejsze pojęcie o tem, jak się dostaje dobre stopnie, a tem bardziej nagrody.

Jednem słowem, była tu w swej czystej formie kwestya popytu i podaży. Instynkt finansisty obudził się we mnie, wiedziałem, że jest tu nad czem popracować.

Zwróciłem się do małego Manna i powiedziałem mu, jak mi przykro, że jego zdolności nic mu nie przynoszą, oprócz na nic nieprzydatnych książek w niebieskich okładkach.

Mann odpowiedział:

— To nic, mój czas jeszcze przyjdzie, Izaaksonie.

Wtedy ja mu oświadczyłem, że ten czas już przyszedł.

— Słyszałem, Mannie, że ty sprzedajesz swoje nagrody antykwaryuszom za kilka szylingów. Ale miałem wczoraj rozmowę z Prothero i, wyobraź sobie, dla niego jedna z twoich nagród, które ty traktujesz tak obojętnie, byłaby prawdziwem dobrodziejstwem. I wiesz, co ci powiem? Przyszło mi do głowy, że moglibyście obaj, we wspólnym interesie, zawrzeć ze sobą umowę: ty ustąpisz Prothero jedną ze swoich nagród, a on ci da na piśmie zobowiązanie, że wypłaci ci dwa funty szterlingów z tych pięciu, które od matki otrzyma w nagrodę.

Mann chętnie przyjął moją propozycyę. W niedzielę, po nabożeństwie, zwykle zostawaliśmy w ogrodzie: tutaj omówiliśmy z Mannem i Prothero wszystkie szczegóły naszego interesu.

Jakkolwiek wydać się to może dziwnem, ale ci obaj tak dobrze porozumieli się ze sobą od pierwszego słowa, że poczułem się jak gdyby zbytecznym. Dlatego uważałem za swój obowiązek przypomnieć Prothero, że to ja ułatwiłem mu dokonanie interesu i że on, zdaje się, obiecał temu, kto mu pomoże dostać nagrodę, wypłacić jeden funt szterling. Mannowi także przypomniałem, że obiecał mi dać 10 szylingów z tych dwóch funtów, które otrzyma od Prothero.

Prawdę mówiąc, zaraz z miejsca wziąłem od nich pisemne zobowiązanie, ażeby później nie zapomnieli o mnie tak łatwo, jak to robili teraz. Oni zgodzili się, ale oświadczyli, że żądam zadrogo. Jednakże ja byłem znacznie starszy od nich i nie trudno mi było ich przekonać, że to przeciwnie ja wyświadczam im wielką przysługę za bardzo umiarkowane wynagrodzenie.

Napotkaliśmy w całej sprawie jedną tylko trudność i Prothero zjawił się u mnie z tego powodu na konsultacyę. Ja, nie żądając za to żadnego dodatkowego honoraryum, postanowiłem dopomódz mu swojem doświadczeniem i umiejętnością. Prothero zapytał mnie:

— Kiedy ja przyniosę do domu nagrodę, to mnie naturalnie zapytają, za co ja ją otrzymałem. Co ja wówczas odpowiem? Ty znasz moje stopnie. Jaka wobec nich może być mowa o nagrodach?

Głowa moja pracowała usilnie, lecz dopiero na trzy dni przed wakacyami przyszła mi szczęśliwa myśl. Poradziłem Prothero powiedzieć, że otrzymał nagrodę za „ćwiczenia kalisteniczne".

Za gimnastykę w Maryawillu nagród nie dawano, ale wyrażenie „ćwiczenie kalisteniczne" brzmiało dumnie i jednocześnie prawdopodobnie, ponieważ Prothero był zręcznym i zwinnym chłopcem. Przyszedł do przekonania, że matka jego będzie z tego zupełnie zadowolona. Pozostawało tylko, aby mały Mann otrzymał należące mu się nagrody i odstąpił najmniej ważną z nich Prothero młodszemu. (C. d. n.)

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
**Michał Konopiński.**

# Kursa telegraficzne.

**Wiedeń, 17 lipca.** Kursa giełdy wiedeńskiej:

Losy: a) procentowe: Austryac. zakładu kredytowego obl. prc. z r. 1880 3-proc. 277·—, Austryackiego zakładu kredyt. z obl. prc. z r. 1889 3-prc. 247·—, Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-prc. —·—, Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-prc. 2[illegible]·—, Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 5 proc. 105·—, b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 4 złr. 25·25, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 złr. 472·—. Clary złr. 40 m. k. 195·—, Pożyczka m. Lublany 20 złr. 61·50, Czerwonego krzyża austryack. tow. 10 złr. 51·75, Czerwonego krzyża węg. Tow. 5 złr. 31·—, Losy fund. arcyksięcia Rudolfa 10 złr. 81·—, Tureckie oblig. prem. kolei po 400 fr. 229·—, Tureckie oblig. prem. kolei pro. 229·—, Losy kom. m. Wiednia z 1874 r. 471·—.

**Berlin, 17 lipca.** Austryackie banknoty 84·65. Spirytus —·—.

**Wiedeń, 17 lipca.** Zamknięcie wczorajszej giełdy popołudniowej notowano:

Akcye: Austr. Zakł. kred. 614·25, węg. Zakł. kredyt. 809·75, Anglobanku 331·75, Unionbanku 5[illegible]0·50, Länderbanku 501·—, Bankvereinu 506·50, Bodencredit 1164·—, Galicyjsk. Banku hipotecznego 622·—, Akcye praskiego Banku kredyt. 646·—, Kolei państwowych 687·75, kolei południowej 121·[illegible]0, kolei północnej 4815·—, kolei czerniowieckiej —·—, Alpiny 893·50, Rima Muranyi 673·—, Praskiego Tow. żelaznego 3109·—, Fabryki broni 950·—, Akcye tureckie tyt. 327·25, Gal. Karp. Tow. naft. 843·—, Obl. węg. indemniz. —·—, Renta majowa 81·60, Austr. renta koron. 81·85, Węgier. renta koron. 80·85, 56-letnie Listy Tow. kred. ziemsk. 81·90, 4% Listy Banku hip. 82·25, 4½% Listy Banku hip. 91·25, 5% Listy Banku hip. —·—, 4% Listy Banku kraj. 83·—, 4½% Listy Banku kraj. 91·6[illegible], 4% Gal. Obl. propin. 97·70, 4% Gal. pożyczka kraj. z r. 1893 81·50, 4% pożyczka m. Lwowa 81·50, 4% pożyczka m. Krakowa 8[illegible]·60, Losy tureckie 229·50, Marki 1[illegible]8·20, Ruble 25[illegible]·75, Rosyj. pożyczka —·—, Skoda 813·—, Powsz. B. depoz. —·—.

Usposobienie osłabione.

**Wiedeń, 17 lipca.** Cukier 20·40—20·[illegible]0; 21·00—21·10 spokojny. Spirytus i nafta niezmienione.

**Berlin, 17 lipca.** (Zamknięcie giełdy). Nowy Jork —·—, Warszawa krótkie —·—, [illegible], Austryackie noty 84·60, Rosyjskie noty [illegible], Amerykańskie noty 419·—, 3% pruskie konsole 74·10, włoskie —·—, 4½ prc. polskie listy zastawne 89·—, Niemiecki bank państwowy 13[illegible]·50, Austryackie akcye kredytowe 193·62, Berlińskie Towarzystwo handlowe 157·75, Diskonto Komandit 180·5[illegible], Austryackie koleje państw. 149·5[illegible], Lombardy [illegible]5·60, Kanada Pacific 21[illegible]·[illegible]5, Losy tureckie 1[illegible]6·25, Hohenlohe 1[illegible]7·25, Phönix 247·37, Gelsenkirchner 177·[illegible]0, Hamburg-Ameryka Packetfahrt 1[illegible]9·12, Hansa 2[illegible]7·50, Północny Lloyd 118·87.



Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10, Rządca drukarni L. K. Górski.